

Sygn. akt I Ca 36/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 lutego 2015 r.

Sąd Okręgowy w Elblągu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Aleksandra Ratkowska

Sędziowie: SO Arkadiusz Kuta (spr.)

SO Krzysztof Nowaczyński

Protokolant: st. sekr. sąd. Danuta Gołębiewska

po rozpoznaniu w dniu 11 lutego 2015 r. w Elblągu

na rozprawie

sprawy z powództwa A. B.

przeciwko D. C. (1)

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Ostródzie

z dnia 2 grudnia 2014 r. sygn. akt I C 1001/14

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że uchyla nakaz zapłaty z dnia 9 czerwca 2014r., zasądza od pozwanego D. C. (1) na rzecz powoda A. B. kwotę 21.752,55 zł (dwadzieścia jeden tysięcy siedemset pięćdziesiąt dwa złote pięćdziesiąt pięć groszy) z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego, nie większej niż 20 %, od kwoty 16.319 zł (szesnaście tysięcy trzysta dziewiętnaście złotych) od dnia 25 lutego 2014r. i od kwoty 5.433,55 zł (pięć tysięcy czterysta trzydzieści trzy złote pięćdziesiąt pięć groszy) od dnia 29 maja 2014r., oddala powództwo w pozostałym zakresie i zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.696 zł (dwa tysiące sześćset dziewięćdziesiąt sześć złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;
2. oddala apelację w pozostałym zakresie;
3. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.200 zł (jeden tysiąc dwieście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu za drugą instancję.

I Ca 36/15

UZASADNIENIE

A. B. domagał się zasądzenia od D. C. (1) kwoty 22.265,38 zł z odsetkami od dnia 1 maja 2012 roku do dnia zapłaty i kosztami procesu . W uzasadnieniu wskazał , że w dniu 18 kwietnia 2012 roku udzielił pozwanemu pożyczki w kwocie

8.000 zł i 2.000 euro . W celu zabezpieczenia zwrotu pożyczki pozwany wystawił weksel in blanco . Pozwany nie zwrócił pożyczanej kwoty pomimo wielokrotnych wezwań .

W dniu 9 czerwca 2014 roku Sąd Rejonowy wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym , którym uwzględnił powództwo w całości.

D. C. (1) złożył zarzuty od nakazu zapłaty , w których wniósł o jego uchylenie w całości , oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda kosztów procesu .

W uzasadnieniu podał , że nie podpisał weksla dołączonego do pozwu . Przyznał jednocześnie , że powód udzielił mu pożyczki w kwocie 8.000 zł i 2.000 euro , ale pożyczkę zwrócił : 2000 euro w gotówce w dniu 4 czerwca 2012 roku , a pozostałość została rozliczona poprzez usługi świadczone na rzecz powoda przez pozwanego i jego syna .

Wyrokiem z dnia 2 grudnia 2014 roku Sąd Rejonowy w Ostródzie utrzymał nakaz zapłaty w mocy .

W uzasadnieniu ustalono , że w dniu 18 kwietnia 2012 roku w O. A. B. i D. C. (1) zawarli umowę pożyczki kwoty 8.000 zł oraz 2.000 euro na czas do 30 kwietnia 2012 roku , bez oprocentowania . Za opóźnienie w zwrocie pożyczki pozwany zobowiązał się do zapłaty odsetek karnych w wysokości 20 % w stosunku rocznym . Postanowiono również , że tytułem zabezpieczenia zwrotu pożyczki wraz z ewentualnymi odsetkami karnymi pozwany wystawi weksel własny in blanco , płatny bez protestu oraz upoważnia powoda do wypełnienia tego weksla do kwoty udzielonej pożyczki wraz z ewentualnymi odsetkami , powiększonej o dodatkowe koszty związane z dochodzeniem niespłaconej kwoty . Ustalono dalej , że pozwany nie zwrócił pożyczanej kwoty . Pismem z dnia 25 lutego 2014 roku powód wezwał pozwanego do stawienia się w dniu 6 marca 2014 roku w celu przedstawienia weksla do zapłaty oraz wezwał do zapłaty sumy wekslowej w łącznej kwocie 22.265,38 zł informując jednocześnie , że kwota ta wynika z pożyczki i składa się na nią 8.000 zł oraz 8.319 zł , co stanowi 2.000 euro przeliczone według średniego kursu NBP z dnia 24 lutego 2014 roku oraz odsetki umowne naliczone zgodnie z § 4 umowy pożyczki .

Sąd Rejonowy podkreślił bezsporna okoliczność udzielenia pożyczki i przekazania pieniędzy pozwanemu . Ten , nie kwestionując faktu podpisania umowy pożyczki , twierdził jednak , że faktycznie strony umówiły się w ten sposób , że zwrot pożyczki nastąpi formie usług z zakresu wulkanizacji i napraw samochodów zaś kwota w euro zostanie zwrócona powodowi gdy powód tego zażąda . Twierdzeniom tym Sąd pierwszej instancji nie dał wiary ponieważ pozostawać miały w sprzeczności z umową w formie pisemnej , a ponadto nie zostały przez pozwanego udowodnione , a powód im zaprzeczył . W umowie strony ściśle określiły termin zwrotu pożyczki , zastrzegając dodatkowo karne odsetki za zwłokę . Pozwany twierdził także , że zwrócił pożyczkę , ale ciężar dowodów w tym zakresie spoczywał na nim . Pozwany twierdził , że częściowo zwrócił pożyczkę w ten sposób , że zarówno on jak i jego syn świadczyli na rzecz powoda usługi wulkanizacji oraz transportu i przechowywania pojazdów , ale powinien wykazać świadczenie usług o określonej wartości oraz ich zaliczenie przez powoda na poczet zwrotu pożyczki , bądź też musiałby złożyć oświadczenie o potrąceniu . Pozwany złożył do akt wystawione przez siebie oraz przez swojego syna dokumenty o tytułach „ rozliczenie ” oraz „ koszt usług świadczonych na rzecz powoda przez D. C. (2) ” ale są one niewiarygodne - wystawione jednostronnie na potrzeby procesu i nie poparte innymi dowodami , zaś w trakcie przesłuchania zarówno sam pozwany jak i jego syn podważyli ich wiarygodność wskazując , że część z tych usług była wykonana jeszcze przed umową pożyczki , a na dzień jej zawarcia powód był mu winien z tytułu wykonanych usług około 2.000 zł . W takim wypadku bezcelowe byłoby pożyczanie od powoda pieniędzy . Fakt wykonania usług nie został w żaden inny sposób potwierdzony , pozwany nie wystawił rachunków ani faktur , strony nie zawarły żadnych umów . Okoliczność na którą powołuje się pozwany nie zdołał udowodnić również za pomocą zeznań świadków R. B., D. C. (3) oraz M. G. . Pozwany opisywał także okoliczności zwrotu powodowi w dniu 4 czerwca 2012 roku gotówki , ale i to wymagało dowodu . Zwraçał zatem uwagę Sąd Rejonowy , że zgodnie z art. 462 k.c. dłużnik spełniając świadczenie może żądać od wierzyciela pokwitowania , a z art. 463 k.c. wynika , że dłużnik może powstrzymać się ze spełnieniem świadczenia albo złożyć przedmiot świadczenia do depozytu sądowego , jeżeli wierzyciel odmawia pokwitowania . Pozwany nie złożył pokwitowania . Wyjaśnienia pozwanego , że powód spieszył się oraz , że mieli do siebie zaufanie gdyż pozostawali w dobrych stosunkach nie przekonały Sądu pierwszej instancji . Osoby darzące się zaufaniem zazwyczaj nie sporządzają

umowy pożyczki takiej treści, jak złożona do akt, a w szczególności nie przewidują wysokich odsetek za opóźnienie w spłacie pożyczki czy dodatkowych zabezpieczeń w postaci weksla. Pokwitowanie nie jest oczywiście jedynym środkiem dowodowym za pomocą, którego pozwany mógł wykazać, że spełnił świadczenie. Zgłosił dowód z zeznań świadków oraz przedłożył wykaz połączeń telefonicznych, z których wynika, że w dniu 4 czerwca 2012 roku powód do niego telefonował. Wykaz połączeń telefonicznych jest dowodem jedynie na to, że w tym dniu pozwany telefonował do powoda. Nie wiadomo czego dotyczyła rozmowa telefoniczna, a z wykazu połączeń telefonicznych wynika, że pozwany telefonował do powoda również w dniu 5 i 7 czerwca 2012 roku. Na okoliczność spłaty pożyczki pozwany przedstawił dowody z zeznań świadków, którym Sąd Rejonowy nie dał wiary. Zeznanie świadka P. I. nie są wiarygodne ponieważ świadek ten pozostaje w silnym konflikcie z powodem co wynikało z jego własnych słów. Dodatkowo świadek zeznał, że kontaktował się przed przesłuchaniem z pozwanym, który przekazał mu, czego ma dotyczyć przesłuchanie. Pozostali świadkowie: M. G. i D. C. (2) również nie są świadkami w pełni wiarygodnymi. M. G. jest pracownikiem powoda, pozostaje wobec niego w stosunku podległości i ma zatem interes żeby składać zeznania na jego korzyść, a D. C. (2) jest synem pozwanego, dla którego była przeznaczona pożyczona od powoda kwota pieniężna, stąd świadek jest istotnie zainteresowany korzystnym dla pozwanego rozstrzygnięciem. Powód zaprzeczył spłacie. Przyznał wprawdzie, że faktycznie w czerwcu 2014 roku wyjeżdżał za granicę, ale złożył fakturę za pobyt w hotelu w H. w dniach 5 i 6 czerwca 2012 roku i stwierdził, że nie mógł otrzymać od pozwanego pieniędzy w dniu 4 czerwca ponieważ wówczas przebywał w K. na spotkaniu biznesowym. Na tę okoliczność zgłosił wniosek o przesłuchanie świadka, który oddalono zakładając, iż nawet przy ustaleniu, że w dniu 4 czerwca 2012 roku powód przebywał w O., nie można uznać za udowodnionego faktu zwrotu przez pozwanego pieniędzy.

Nawiązując do art. 227 k.p.c., według którego przedmiotem dowodu są fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie, Sąd Rejonowy wyjaśnił przyczyny oddalenia wniosku pozwanego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego grafologa na okoliczność ustalenia, że podpis pod wekslem nie został nakreślony przez pozwanego. Uznano mianowicie, że nie jest to fakt istotny dla rozstrzygnięcia bowiem podstawą faktyczną roszczenia powoda jest fakt zawarcia umowy pożyczki, a ta okoliczność była bezsporna. Roszczenie powoda nie jest roszczeniem abstrakcyjnym opartym wyłącznie na wystawionym wekslu. Złożony weksel miał stanowić jedynie zabezpieczenie wykonania zobowiązania, z którego roszczenie się wywodzi. Zdaniem Sądu pierwszej instancji nawet przy ustaleniu, że pozwany nie podpisał weksla roszczenie powoda i tak należało uwzględnić, dlatego też opinia biegłego grafologa była zbędna, a jedynie przedłużałaby postępowanie i podwyższała jego koszty.

Przedstawił Sąd Rejonowy wreszcie sposób ustalenia wysokości wierzytelności. Zgodnie z art. 358 k.c. wartość euro ustalono na dzień wymagalności tj. 1 maja 2012 roku, to jest według średniego kursu NBP wynoszącego 4,16 zł. Kwota 2.000 euro odpowiadała zatem kwocie 8.320 zł. Pozwany zatem był winien pozwanemu łącznie 16.320 zł. Od tej kwoty powód miał prawo żądać odsetek w wysokości 20 % rocznie za czas opóźnienia. Umowa pożyczki w zakresie ustalenia stopy procentowej odsetek jest sprzeczna z art. 359 § 2¹ i § 2² k.c. zgodnie, z którym maksymalna wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej nie może w stosunku rocznym przekraczać czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego. Jeżeli wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej przekracza wysokość tych odsetek maksymalnych, należą się odsetki maksymalne. Wyliczenie odsetek maksymalnych od dnia wymagalności roszczenia, czyli 1 maja 2012 roku do dnia wniesienia pozwu, czyli 27 maja 2014 roku według kalkulatora odsetek maksymalnych LEX od kwoty 16.320 zł wynosi 6.628,60 zł. Pozwany jest zatem zobowiązany zwrócić powodowi kwotę 22.948,60 zł.

Apelację od tego wyroku złożył D. C. (1) domagając się jego zmiany, uchylecia w całości nakazu zapłaty z dnia 9 czerwca 2014 roku i oddalenia powództwa oraz zasądzenia kosztów procesu za obie instancje (wnioski apelacyjne uzupełniono w toku rozprawy apelacyjnej z dnia 11 lutego 2015 roku). Zarzucił Sądowi pierwszej instancji naruszenie przepisów postępowania, to jest art. 233 §§ 1 i 2 k.p.c., 328 § 2 k.p.c. i 255 k.p.c. przez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, dokonanie jej w sposób wybiórczy i wbrew zasadom logiki i doświadczenia życiowego i w ten sposób odmówienie przymiotu wiarygodności zeznaniom świadków powołanych przez pozwanego na okoliczność zwrotu pożyczki w kwocie 2.000 euro, podczas gdy z prawidłowo ocenionych zeznań świadków jednoznacznie wynika, że powód otrzymał od pozwanego tą kwotę w dniu 4 czerwca 2013 roku. Dojść miało także do naruszenia art. 231 §

1 k.p.c. przez uznanie faktu zapłaty za nieudowodniony podczas gdy okoliczność ta została jednoznacznie wykazana zeznaniami świadków i art. 233 § 1 k.p.c. przez przyjęcie, że pozwany nie rozliczył kwoty 8.000 zł wykonanymi na rzecz powoda usługami podczas gdy wartość usług wykonanych przez pozwanego i jego syna przekroczyła tę kwotę. Sąd pierwszej instancji uchybić miał także normie art. 227 k.p.c. w związku z art. 162 k.p.c. przez oddalenie wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego grafologa na okoliczność czy pozwany podpisał weksel. Ten zaś stanowił podstawę wydania nakazu zapłaty, a opinia posłużyć mogła także ocenie innych dowodów, w tym w szczególności przesłuchania stron. Naruszenie art. 485 k.p.c. w związku z art. 496 k.p.c. polegać miało na utrzymaniu w mocy nakazu zapłaty pomimo zaniechania oceny ważności weksla, który był podstawą wydania nakazu zapłaty. Skoro wskazuje Sąd, że opiera wyrok na stosunku podstawowym to powinien uchylić nakaz w całości i wydać wyrok. Apelant uważa także, że naruszono prawo materialne, to jest art. 359 k.c. przez dwukrotne zasądzenie odsetek za zwłokę, najpierw w postaci kwoty skapitalizowanych odsetek od 1 maja 2012 roku do lutego 2014 roku, a następnie odsetek ustawowych od sumy kwoty głównej i skapitalizowanych odsetek od dnia 1maja 2012 roku, podczas gdy odsetki ustawowe mogą być naliczane od dnia następnego po wniesieniu pozwu lub od dnia następnego po skapitalizowaniu. Pozwany wniósł o przeprowadzenie w postępowaniu apelacyjnym dowodu z opinii biegłego celem ustalenia, że weksel dołączony do pozwu nie został podpisany przez pozwanego.

A. B. wniósł o oddalenie apelacji pozwanego i zasądzenie kosztów procesu za drugą instancję.

Sąd Okręgowy w Elblągu ustalił i zważył, co następuje:

Apelacja D. C. (1) okazała się zasadna tylko w niewielkim zakresie.

Trafny był zarzut naruszenia prawa materialnego, ale spowodował zmianę zaskarżonego wyroku tylko w zakresie należności ubocznej. A. B. rzeczywiście dochodził odsetek od skapitalizowanych odsetek również za okres przypadający przed wytoczeniem powództwa. Naruszono tym samym art. 482 § 1 k.c. - od zaległych odsetek można żądać odsetek za opóźnienie dopiero od chwili wytoczenia o nie powództwa. Sposób obliczenia kwoty dochodzonej w niniejszej sprawie określono w piśmie z dnia 25 lutego 2014 roku, dołączonym do pozwu (karta 9). Powód wysokość należności głównej ustalił wedle średniego kursu euro na dzień 24 lutego 2014 roku na kwotę 16.319 zł (8.000 zł + równowartość 2.000 euro - 8.319 zł = 16.319 zł). Pozostała część kwoty wymienionej w petitum pozwu to odsetki umowne liczone na podstawie § 4 umowy pożyczki z 18 kwietnia 2012 roku. Przypadały one powodowi za okres od 1 maja 2012 roku do 24 lutego 2014 roku. Zostały doliczone do kapitału. Odsetki od skapitalizowanych odsetek należą się powodowi dopiero od dnia wytoczenia powództwa, to jest od dnia 29 maja 2014 roku. Postanowienie § 4 umowy w części pozwalającej na pobieranie odsetek od oprocentowania „od pierwszego dnia zwłoki” pozostawało w sprzeczności z cytowanym art. 482 § 1 k.c. i było nieważne. Już z tej przyczyny nakaz zapłaty mógł być skutecznie kwestionowany, co zważywszy na treść art. 496 k.p.c. zmuszało do jego uchylenia w całości i orzeczenia o żądaniu pozwu. Wskazany przepis stanowi bowiem, że po wniesieniu zarzutów sąd nakaz zapłaty w całości lub w części utrzymuje w mocy albo go uchyla i orzeka o żądaniu pozwu, a więc orzeczenie o uwzględnieniu powództwa w zasadniczej części i oddaleniu w zakresie w jakim doszło do naruszenia prawa materialnego, wymagało uprzedniego uchylenia nakazu zapłaty w całości. Takie orzeczenie (o uchyleniu nakazu w całości) było pożądane również z tej przyczyny, że nakaz zapłaty znajdował swoją podstawę w zobowiązaniu z weksla, ale po wniesieniu zarzutów postępowanie prowadzono w kierunku ustalenia odpowiedzialności pozwanego z umowy pożyczki. Motywy zaskarżonego wyroku wyraźnie wskazują na pominięcie weksla jako podstawy uwzględnienia powództwa, co oznaczało przyjęcie stosunku podstawowego za podstawę rozstrzygnięcia, a więc jednocześnie wyjście poza dopuszczalne procedurą przesłanki wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym. Sąd pierwszej instancji powinien był w zasadzie zachować porządek wyznaczony przez powoda, który powołał się na odpowiedzialność pozwanego z weksla, do wysokości sumy wekslowej i weksel rodzący odpowiedzialność pozwanego dołączył do pozwu. W pierwszej kolejności bada się wówczas wymagania formalne jakie spełniać powinien weksel aby możliwe było oparcie na nim nakazu zapłaty. Zakwestionowanie w zarzutach od tego nakazu poprawności formalnej weksla także skłaniać powinno do uczynienia z tych zagadnień kwestii wstępnie wymagającej wyjaśnienia. Dopiero w przypadku gdyby okazało się, że dochodzone roszczenie wekslowe powodowi nie przysługuje, rozważać można było zasadność odpowiedzialności pozwanego ze stosunku podstawowego. Sąd

pierwszej instancji regułę tą pominął , co znalazło swoje konsekwencje także w oddaleniu wniosku pozwanego o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu badania pisma ręcznego celem ustalenia autentyczności podpisu pozwanego w charakterze wystawcy weksła . W ocenie Sądu odwoławczego tylko szczególne cechy niniejszej sprawy usprawiedliwiały przyjętą metodę . Po pierwsze nawiązanie do stosunku podstawowego , to jest umowy pożyczki z dnia 18 kwietnia 2012 roku , znalazło się już w pozwie . A. B. nie poprzestał na odwołaniu się do odpowiedzialności wekslowej pozwanego , ale także zaciągniętego przez niego w umowie zobowiązania do zwrotu pożyczonych pieniędzy , jego wymagalności i zaniechania zwrotu świadczenia pomimo wezwań . Według uzasadnienia pozwu oraz treści umowy weksel spełniać miał funkcję gwarancyjną , a zatem powiązany był z podstawowym stosunkiem prawnym jakim była umowa pożyczki . Nie powinien być w zasadzie wprowadzany do obrotu i tak się nie stało . W chwili wystawienia był weksem in blanco , a wypełnieniu podlegał do wysokości przyszłego długu wystawcy , ale tylko z umowy pożyczki , a zatem obejmującego pożyczony kapitał , odsetki i ewentualne koszty (§ 3 ust. 2 umowy) . Wiadomo było , że w rozstrzyganej sprawie utrzymanie odpowiedzialności z weksła zależy do istnienia długu z pożyczki . Także dla pozwanego wiodące znaczenie miały zagadnienia związane ze stosunkiem podstawowym , to jest w pierwszej kolejności zarzut spełnienia świadczenia . W przypadku jego wykazania upadał cel , dla którego udzielono zabezpieczenia w postaci weksła . Stanowisko pozwanego skorygować trzeba tylko w ten sposób , że wbrew jego twierdzeniom zarzut , że podpis na wekslu nie pochodzi od niego nie mógł prowadzić do nieważności weksła . Skutek taki wywołuje brak własnoręcznego podpisu wystawcy . Tymczasem weksel dołączony do pozwu zawiera podpis , to jest ciąg znaków graficznych , który można uznać za podpis wystawcy . Czy jest to podpis nakreślony ręką pozwanego tego nie ustalono w rozstrzyganej sprawie . Podpis , który nie jest autentycznym podpisem wystawcy nie może rodzić jego odpowiedzialności wekslowej . Do upadku tej odpowiedzialności prowadzić miał natomiast zarzut spełnienia zobowiązania z umowy pożyczki . W obu przypadkach procesowy skutek poczynienia ustaleń po myśli pozwanego byłby jednaki i polegał na uchyleniu nakazu zapłaty . Rozstrzygnięcie takie zresztą zapadło . Sąd odwoławczy zmienił zaskarżony przez pozwanego wyrok i uchylił nakaz zapłaty z dnia 9 czerwca 2014 roku w całości . Z tej przyczyny nie było potrzeby ustalania autentyczności podpisu na wekslu , zawarty w apelacji wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu badania pisma ręcznego oddalono i przestąpić należało do rozstrzygnięcia zagadnień wiodących dla obu stron – spełnienia przez pozwanego świadczenia z umowy pożyczki . Powództwo w zasadniczej części uwzględniono bowiem pozwany nie wykazał aby pożyczkę zwrócił .

Sąd odwoławczy przyjmuje za własne ustalenia faktyczne poczynione w pierwszej instancji , a zatem nie ma potrzeby ich ponownego przytaczania . Do faktów istotnych dla rozstrzygnięcia należy zawarcie umowy pożyczki , jej treść oraz brak zapłaty . Jak chodzi o to ostatnie zagadnienie to podziela się także ocenę materiału dowodowego przedstawioną w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku . Nie akceptuje się natomiast ustaleń odnośnie wysokości zobowiązania i w tym zakresie Sąd odwoławczy poczynił własne ustalenia . Po części dotyczą one problematyki odsetek od zapadłych i skapitalizowanych odsetek , o czym wspomniano już wyżej . Na zasądzone świadczenie składa się kwota 8.000 zł oraz równowartość kwoty 2.000 euro według średniego kursu ustalanego przez Narodowy Bank Polski . Według art. 358 § 2 k.c. kurs ustala się na datę wymagalności , która w tej sprawie przypadła na 1 maja 2012 roku (efektywnie 2 maja 2012 roku , ponieważ był to pierwszy dzień notowań kursu po dacie wymagalności – 4,16 zł) . Był on jednak wyższy od przyjętego przez powoda przy ustaleniu sumy dochodzonej pozwem (4,1595 zł) , a zatem zastosowano ten ostatni . Należność główna to 16.319 zł . Od tej kwoty za okres opóźnienia należą się odsetki umowne w wysokości 20 % . Te nie mogą jednak przekraczać stopy odsetek maksymalnych określonych w art. 359 §§ 2¹ – 2² k.c. - czterokrotnej wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego . W okresie od 1 maja 2012 roku do 6 marca 2013 roku odsetki maksymalne były wyższe niż określone w umowie , a zatem odsetki zapadłe w tym czasie obliczono według stopy umówionej i wyniosły one 2.771,99 zł (310 dni opóźnienia w zapłacie kwoty 16.319 zł przy stawce 20 %) . Określona w umowie stopa odsetek przewyższała odsetki maksymalne od dnia 7 marca 2013 roku , ponieważ w okresie do 24 lutego 2014 roku ich wysokość zmniejszała się stopniowo z 19 % do 16 % , co powodowało konieczność stosowania stopy odsetek maksymalnych , a ich wysokość wyniosła :

- od dnia 7 marca 2013 roku do 8 maja 2013 roku 19 % , co daje kwotę 535,17 zł ;
- od dnia 9 maja 2013 roku do 5 czerwca 2013 roku 18 % , co daje kwotę 225,34 zł ;

- od dnia 6 czerwca 2013 roku do 3 lipca 2013 roku 17 % , co daje kwotę 212,82 zł ;

- od dnia 4 lipca 2013 roku do 24 lutego 2014 roku 16 % , co daje kwotę 1.688,23 zł .

Skapitalizowane odsetki zamykały się w kwocie 5.433,55 zł , od której odsetki przypadają od daty wytoczenia powództwa .

Twierdzeniom pozwanego o spełnieniu świadczenia nie dano wiary z braku dowodu zapłaty kwoty 2.000 euro w gotówce oraz braku podstaw dla stwierdzenia , że do wygaśnięcia zobowiązania w pozostałym zakresie doprowadziło świadczenie na rzecz powoda usług przez pozwanego lub osobę trzecią . Umowy takiej treści strony nie zawarły . Wierzytelności , które miały wynikać z usług , nie przedstawiono do potrącenia , a przede wszystkim zupełnie bezpodstawne było przekonanie , że wystarczającym źródłem wiedzy o podstawach tych roszczeń pozwanego są dołączone do zarzutów zestawienia podpisane przez pozwanego oraz jego syna D. C. (2) . Prawnie indyferentne jest odwoływanie się do domniemyanych świadczeń osoby trzeciej . Pożyczkę zaciągał pozwany , niezależnie od gospodarczego celu , dla którego zobowiązanie to zaciągnął . Zestawienia te nie odwołują się do dokumentów źródłowych (rachunków , faktur , pokwitowań) . W większości nie podano daty świadczenia usług . Wskazywano także na zdarzenia mające powstać przed udzieleniem pożyczki , lub takie które miały rodzić odpowiedzialność powoda z innych jeszcze tytułów .

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy , na mocy art. 386 § 1 k.p.c. i art. 496 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok , uchylił nakaz zapłaty i przy zastosowaniu art. 720 § 1 k.c. , zasądził od pozwanego kwotę odpowiadającą udzielonej pożyczce wraz z odsetkami za opóźnienie .

O kosztach procesu za obie instancje postanowiono na podstawie art. 100 zdanie drugie k.p.c. (w postępowaniu apelacyjnym w związku z art. 391 § 1 k.p.c.) . Powód uległ tylko co do nieznacznej części swego żądania , co uzasadniało włożenie na pozwanego obowiązku zwrotu wszystkich kosztów poniesionych przez powoda . Na koszty te składało się wynagrodzenie pełnomocnika ustalone na podstawie § 6 pkt 5 (w drugiej instancji w związku z § 12 ust. 1 pkt 1) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych / ... / (tekst jednolity z 2013 roku Dziennik Ustaw pozycja 490) , opłata od pozwu i opłata od pełnomocnictwa .